

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt

Göteborg, den 27 september 2021

Remissvar Ju2021/03087, Europeiska kommissionens förslag till direktiv om konsumentkrediter

Svensk Inkasso har genom remiss den 1 september 2021 beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till direktiv om konsumentkrediter.

Bakgrund

Europeiska kommissionens syfte med direktivförslaget är att underlätta framväxten av en väl fungerande inre marknad för konsumentkrediter och tillhandahålla en hög konsumentskyddsnivå samt att modernisera konsumentkreditreglerna för att ta hänsyn till de förändringar på området som digitalisering medfört.

Svenska inkassobolag kommer i stor utsträckning i kontakt med konsumentkrediter, dels i egenskap av ombud för ett stort antal borgenärer, dels i egenskap av självständiga borgenärer i fall där inkassobolaget själv är fordringsägare efter att ha förvärvat nödlidande kreditfordringar. Svensk Inkassos medlemsföretag berörs därför såväl direkt som indirekt av det föreslagna direktivet.

Ett uttryckligt undantag beträffande avbetalningsplaner som omfattar förfallna krediter bör införas

Direktivets definition av kreditavtal i artikel 3.3 är ”ett avtal genom vilket en kreditgivare lämnar eller förbinder sig att lämna en konsument en kredit i form av betalningsansånd...”, vilket motsvarar artikel 3.c i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av Rådets direktiv 87/102/EEG (”2008 års Konsumentkreditdirektiv”).

Typiskt sett lämnar inkassobolagen dagligen en mycket stor mängd betalningsansånd i form av avbetalningsplaner och andra amorteringsuppställningar avseende förfallna och obetalda krediter. Att så kan ske är till stor nytta för gäldenärskollektivet, då gäldenärer – om dylika ansånd inte var möjliga att lämna – annars i mycket hög utsträckning skulle riskera att drabbas av kostsamma och onödiga rättsliga eller exekutiva åtgärder avseende skulder som de kunnat betala på frivillig väg.

Avbetalningsplanerna ingås genom att avtal träffas med gäldenärerna. Det är därför av vikt att klargöra att direktivet inte avser att träffa betalningsansånd genom avbetalningsplaner inom ramen för inkassoverksamhet. Från direktivets föreslagna tillämpningsområde, se artikel 2.2.g undantas dock i förslaget endast, såvitt nu är relevant, ”[k]reditavtal som avser ett *kostnadsfritt* (vår kursivering) betalningsansånd för en befintlig skuld”.

Då det är förknippat med administrativa kostnader att avtala om, administrera och informera om avbetalningsplaner samt för att skicka ut amorteringsbekräftelser och aviseringar har borgenärer idag rätt att debitera en uppläggningsavgift om 170 kronor per avbetalningsplan samt aviseringsavgifter om 60 kronor per avisering. Dessa avgifter debiteras i enlighet med 4 § 2 st. 3 p. lagen (1981:739) om ersättning för

inkassokostnader m.m. och att borgenärerna kan få kostnadstäckning för dylika åtgärder är en förutsättning för att frivilliga amorteringsuppgörelser skall kunna träffas i så stor utsträckning som sker idag.

Även om direktivförslaget inte i och för sig i denna del innebär någon ändring av vad som stadgas i 2008 års Konsumentkreditdirektiv, finns anledning att nu uppmärksamma frågan. Om förutsättningarna att träffa avtal om avbetalningsplaner skulle ändras så att endast kostnadsfria betalningsansånd skulle falla utanför direktivets tillämpningsområde skulle detta sannolikt innebära en drastisk reduktion av antalet frivilliga uppgörelser. Vidare är det av naturliga skäl orimligt att ålägga borgenärer som redan har lämnat en kredit som missköts av gäldenären nya informationskrav och en ny kreditprövningsskyldighet när det inte är fråga om en ny kredit utan endast om att erbjuda konsumenten en möjlighet att göra rätt för sig med avseende på redan existerande och förfallna förpliktelser.

Det skall också uppmärksammas att även avbetalningsplaner rörande andra typer av konsumentfordringar än konsumentkrediter skulle kunna komma att betraktas som kreditavtal i direktivets mening. En sådan ordning skulle riskera att få oönskade konsekvenser.

Svensk Inkasso förordar därför att undantaget i artikel 2.2.g. utvidgas till att, utöver vad som redan anges, också omfatta alla betalningsansånd som lämnas avseende uppsagda och förfallna kreditkulder som är föremål för indrivning.

Tydliggörande av skyldigheten att bedöma konsumentens kreditvärdighet (art 18)

I artikel 18 framgår det att kreditgivaren har en skyldighet att bedöma konsumentens förmåga att återbetala krediten baserat på nödvändig och proportionerlig information, utan att överskrida vad som är absolut nödvändigt för att göra en sådan bedömning. Det framgår därav inte om direktivet innebär en inskränkning i vilken information som kreditgivaren får lägga till grund för sin kreditbedömning. Svensk Inkasso anser att detta behöver tydliggöras ytterligare.

Vidare är värt att uppmärksamma att förekomsten av vissa förhållanden så gott som alltid i princip automatiskt kommer att resultera i att en kredit nekas, exempelvis om konsumenten har en betalningsanmärkning vid tidpunkten för kreditansökan. Om en kredit nekats i anledning av förekomsten av sådan betalningsanmärkning bör kreditgivaren inte behöva tillämpa vad som anges i artikel 18.6, eftersom det i dessa fall är tydligt att en ny bedömning inte kommer att resultera i ett annat beslut tas. Genom att undanta sådana situationer undviker man även ökade kostnader för kreditgivningen som i sin tur skulle riskera att drabba kredittagarkollektivet i stort.

Utökningen av kreditdatabaser

Svensk Inkasso ställer sig positiv till förslaget att utvidga informationen i kreditdatabaser till att även innefatta information om konsumenters försenade betalningar. Genom att utöka kreditdatabasernas information på detta vis adderas en ytterligare parameter som kreditgivare kan basera sin kreditbedömning på, vilket ger ett bättre kreditunderlag vid prövning. Detta kan i förlängningen komma att leda till att kreditinstituten kan ställa bättre krav på konsumentens betalningsmöjligheter och att konsumenters skuldsättning minskas.

Ersättningar vid betalningsförsummelse

Svensk Inkasso ställer sig positivt till att det i direktivet införs en uttrycklig bestämmelse som gör det möjligt för kreditgivare att debitera en kredittagare avgifter för betalningsförsummelse (artikel 35.3 och 35.4) eftersom kredittagarkollektivet i stort gagnas av att endast de som är i dröjsmål med betalning betalar för de kostnader som uppstår hos kreditgivaren i anledning av dröjsmålet. En sådan ordning torde också vara positiv för den allmänna betalningsmoralen i samhället.

För Svensk Inkasso

Fredrik Engström, ordförande